

Livets väg

nr 52

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Den kristna tron (4)

Innehåll i detta nummer:

- Om olika lagar
- 1. Lagar om ceremonier
- 2. Borgerliga lagar
- 3. Den moraliska lagen
- Sammanfattning

Om olika lagar

Lagarna som Mose fick var av tre olika slag.

1. Lagar om ceremonier

En del lagar handlade om hur judarna skulle inrätta sin religion i gamla förbundet (gamla testamentet, GT). Mose fick befallning om hur ett stort tält (tabernakel) skulle byggas där gudstjänstens offer skulle förrättas av översteprästen varje dag. Detta var under ökenvandringens tid. Tabernaklet stod kvar i Israels land till dess att kung Salomo fick Gud befallning att istället bygga ett vackert, gyllene tempel i Jerusalem. Där firades sedan gudstjänsten.

Lagarna om tabernaklet, templet, prästernas kläder och deras olika offer är mycket detaljerade. Men alla dessa lagar gällde bara under GT:s tid. De var en förebild för Kristus, som sedan skulle komma och offra sig själv för världens synd. Sedan Jesus har kommit gäller inte längre GT:s lagar om gudstjänsten, prästerna och offren. Dessa lagar kallas

ceremoni-lagar som visade hur gudstjänstens ceremonier skulle utföras. Till denna grupp av lagar hörde också lagar om sabbaten och olika högtider, om ren och oren mat, om sjukdomar (t.ex spetälska, lepra) och reningar av olika slag. Alla dessa lagar är avskaffade i det nya förbundet (nya testamentet, NT).

Aposteln Paulus skriver i Kolosserbrevet:

Se till att ingen fångar er med den tomma och förrådiska filosofi som bygger på mänskliga traditioner och världsliga makter och inte på Kristus (Kol. 2:8).

Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller när det gäller högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är en skugga av det som skulle komma, men själva verkligheten är Kristus. (Kol. 2:16-17).

De som menar att GT:s ceremonilagor också gäller sedan Jesus har kommit har missförstått vad Bibeln själv lär om de båda förbunden, gamla och nya testamentet. Så lär till exempel de s.k. sjundedagsadventisterna att man även i nya förbundet måste fira lördagen (sabbaten) som vilodag. Men sabbaten är upphävd genom Kristus, och i nya förbundet är därför alla dagar lika. Att vi nu firar söndagen är inte en Guds befallning utan en fri, kyrklig ordning.

På liknande sätt måste vi hålla fast vid att vi i nya förbundet är fria att äta all mat, även sådan som var förbjuden i GT.

Det är viktigt att vi värnar om den kristna friheten och inte inför några förbud där Bibeln inte gör det. Sedan är det en annan sak att allt som är tillåtet inte alltid är nyttigt. Men missbruket upphäver inte det rätta bruket.

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 52, 17 febr 2023

Red. kyrkoherde Sten Rydh

2. Borgerliga lagar

Andra lagar handlade om hur folket skulle styras och regeras. Där fastställdes vilka straff man skulle få för olika brott och vad som t.ex. gällde för främlingar som bodde i landet. Israels folk fick stränga befallningar att inte blanda sig med de omgivande hedniska folken eftersom dessa dyrkade avgudar. Israel fick ibland också befallning att kriga mot hedniska folk som var fientliga mot Guds utvalda folk.

Efter Kristus har vi ingen befallning om att landet Israel skulle ha någon särställning i frälsningshistorien. När Israel upprättades år 1948 var det alltså inte en uppfyllelse av GT:s profetior utan en rent politisk utveckling. Det andliga Israel i nya förbundet består av alla som tror på Kristus, både judar och hedningar som har tagit emot frälsningen.

Det fanns i GT också lagar för sådd och skörd, stad och land, handel, äktenskap och familj. Alla dessa lagar kallas borgerliga eller politiska lagar. De gällde endast Israels folk. I det nya förbundet efter Kristus gäller att vara och en ska rätta sig efter det egna landets lagar. Vi ska lyda landets regering (överheten) i allting som inte strider mot Guds ord. All överhet är av Gud, skriver aposteln (Rom. 13).

Under vissa tider i historien har det förts s.k. religionskrig, t.ex. mellan kristna och muslimer. Så skedde under de s.k. *korstågen* på medeltiden (c:a 1100-1300) Då krigade kristna kejsare mot muslimerna för att befria Israels land. De lyckades också inta ett ganska stort område under lång tid. Men sedan tog muslimerna tillbaka området och utökade genom krig sitt välde norrut ända upp till Österrike. Men det var fel av kyrkan att föra krig i kristendomens namn. Som kristna har vi endast rätt att försvara vårt eget land om det blir anfallet. Men staten har inte rätt att starta anfallskrig. Det är direkt obiblistiskt att

försöka utbreda kristendomen genom krig. Kyrkans uppgift är endast att predika Guds ord och missionera i hela världen.

3. Den moraliska lagen

Den tredje sortens lagar är sådana som gäller för alla människor i alla tider. Dessa lagar kallas för den moraliska lagen. Ordet moral (eller etik) betecknar hur vi ska leva. Den lagen är inskriven i människans hjärta. Den handlar både om kärleken till Gud och vår nästa. De tio budorden är en sammanfattning av den moraliska lagen. I nya testamentet visar Jesus oss vilka lagar som gäller i alla tider och vilka som bara gällde i gamla testamentet.

Sammanfattning.

I Mose lag finns tre sorters lagar:

1. *Ceremonilagor* om gudstjänst, mat m.m. De gällde bara Israels folk på gamla testamentets tid.

2. *Borgerliga lagor* om brott och straff, styrelse m.m. De gällde bara Israels folk på gamla testamentets tid.

3. *Morallagarna* (10 Guds bud) om hur vi ska älska Gud och vår nästa. De gäller för alla människor i alla tider. Dessa lagar förklaras tydligt av Jesus och apostlarna.

När Luther i katekesen förklarade tio Guds bud var han noga med att endast *morallagen* skulle finnas med. Därför formulerade också Luther de tio buden lite enklare än vad Mose gjorde. Luther tog t.ex. bort det s.k. bildförbudet. Detta bud hade felaktigt använts av några som menade att man måste ta bort alla bilder ur kyrkorna. Men bildförbudet hos Mose förbjöd inte bilder i sig utan endast *avgudadyrkan* då man gjorde sig en bild (avgud) som man tillbad. Vi får ha bilder i våra kyrkor och t.ex. använda krucifix (där Jesus avbildas hängande på korset).

I nästa nummer skall vi gå igenom buden från den första tavlan, bud 1-3.